

ΔΙΑΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

“ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ: ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ”

**ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ, ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ**

Υπεύθυνος επιλογής και παρουσίασης θεμάτων: Διονύσης Κλάδης

Τεύχος 2/2016-17

Οκτώβριος 2016

Εισαγωγικά

Όπως είχε σημειωθεί στο εισαγωγικό σημείωμα του 1ου τεύχους των “Επιλογών MaHer”, η καινούργια αυτή πρωτοβουλία ενημερωτικού χαρακτήρα έρχεται ως συνέχεια μιας ανάλογης πρωτοβουλίας με την ονομασία “InfoNews” που είχε ξεκινήσει τον Μάρτιο του 2015 αλλά διακόπηκε ύστερα από μερικούς μήνες. Η τωρινή πρωτοβουλία εντάσσεται και αυτή στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Διαπανεπιστημιακού Δικτύου “Πολιτική Ανώτατης Εκπαίδευσης” (www.hepnet.upatras.gr) το οποίο λειτουργεί από το 2011 με τη συνεργασία του Πανεπιστημίου Πατρών, του Πανεπιστημίου Αιγαίου και του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Συνδυάζεται όμως η τωρινή πρωτοβουλία με τα πρώτα βήματα λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) “Πολιτική Ανώτατης Εκπαίδευσης: Θεωρία και Πράξη” (Master in Higher Education and Policy – MaHer) το οποίο έχει δημιουργηθεί από το Διαπανεπιστημιακό Δίκτυο που αναφέρθηκε πιο πάνω και άρχισε ήδη να λειτουργεί στην Πάτρα από το ακαδημαϊκό έτος 2016-17. Αυτό σημαίνει ότι η σημερινή προσπάθεια κατ’ αρχήν εντάσσεται στο πλαίσιο λειτουργίας του μεταπτυχιακού και στοχεύει στην εξυπηρέτηση συγκεκριμένων αναγκών του. Κυρίως, οι “Επιλογές MaHer” φιλοδοξούν να αποτελέσουν μία πηγή ενημέρωσης και προβληματισμού των φοιτητών του μεταπτυχιακού προγράμματος και να τους δώσουν ερεθίσματα και αναφορές για τα όσα σημαντικά συμβαίνουν σήμερα (σύγχρονες εξελίξεις, θέματα αιχμής) στην ανώτατη εκπαίδευση στην Ευρώπη και στον Κόσμο. Υπό την έννοια αυτή όμως, οι “Επιλογές MaHer” φιλοδοξούν να είναι μία πρωτοβουλία ευρύτερα χρήσιμη και σε κάθε άλλον ενδιαφερόμενο για τα πράγματα της ανώτατης εκπαίδευσης, πέρα από τον στενό κύκλο των φοιτητών του μεταπτυχιακού μας προγράμματος.

Θεωρούμε χρήσιμο να επαναλάβουμε στο εισαγωγικό αυτό σημείωμα και μερικά στοιχεία για το είδος των δημοσιευμάτων που παρουσιάζονται στις “Επιλογές MaHer”. Δεν πρόκειται για δημοσιεύματα που έχουν προκύψει από τον χώρο της επιστημονικής έρευνας και μελέτης, για δημοσιεύματα δηλαδή που προέρχονται από τον χώρο των επιστημονικών εκδόσεων. Αντίθετα, πρόκειται για δημοσιεύματα που αφορούν την ανώτατη εκπαίδευση (εξελίξεις, προβληματισμοί,

αναλύσεις κλπ.) και τα οποία προέρχονται από μερικές από τις πιο σημαντικές διεθνείς ηλεκτρονικές πηγές ενημέρωσης στον χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης. Ενδεικτικά αναφέρονται ορισμένες από αυτές:

- ACA Newsletter (Academic Cooperation Association)
- EUA Newsletter (European University Association)
- ESU “The Student Voice” (European Students’ Union)
- EURASHE Newsletter (European Association of Institutions in Higher Education)
- OECD “What’s New from OECD”
- OECD “New publications”
- EU Bookshop
- University World News
- The Guardian Higher Education Network
- Times Higher Education

Επίσης, οι “Επιλογές MaHer” θα περιέχουν και αναφορές σε δημοσιεύματα για την ελληνική ανώτατη εκπαίδευση στο βαθμό που αυτά έχουν ένα γενικότερο ενδιαφέρον και είναι συμβατά με αυτά που συμβαίνουν και συζητιούνται σήμερα στην Ευρώπη και στον Κόσμο.

Και κάτι τελευταίο. Όπως ήδη σημειώθηκε, ένα βασικό στοιχείο του εγχειρήματος αυτού είναι η παρακολούθηση της επικαιρότητας (έγινε πιο πάνω αναφορά σε ζητήματα αιχμής και σύγχρονες εξελίξεις). Για τον σκοπό αυτό θα καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε οι “Επιλογές MaHer” να κυκλοφορούν κάθε μήνα, συγκεντρώνοντας και παρουσιάζοντας δημοσιεύματα του προηγούμενου μήνα από τις πηγές που αναφέρθηκαν πιο πάνω. Ήδη βρισκόμαστε, με μία μικρή καθυστέρηση, στο 2ο τεύχος (με δημοσιεύματα του Οκτωβρίου 2016), ενώ το 3ο τεύχος (με δημοσιεύματα Νοεμβρίου 2016) αναμένεται να είναι έτοιμο μέσα στον Δεκέμβριο.

Διονύσης Κλάδης

Υπεύθυνος για τη συλλογή και την παρουσίαση των θεμάτων

1***Η Ευρωπαϊκή Ανώτατη Εκπαίδευση απέναντι σε μια καινούργια εμπορική συμφωνία: Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP)***Τίτλος δημοσιεύματος: [“Do free trade deals pose a threat to higher education?”](#)Πηγή: University World News Global Edition, Issue 433, 23 October 2016Συγγραφείς: Tino Brömme and Barnaby BrittenΛέξεις-κλειδιά: Εμπορικές συμφωνίες και ανώτατη εκπαίδευση, Εμπορευματοποίηση, ΔιεθνοποίησηΣυνάφεια με Θεματικές Ενότητες MaHer: ΘΕ 1 (1.1γ, 1.2γ), ΘΕ 3 (3.2), ΘΕ 4 (4.11), ΘΕ 6 (6.1, 6.5, 6.6)Συνοπτική εισαγωγή:

Το δημοσίευμα αναφέρεται στους προβληματισμούς που αναπτύσσονται στην ευρωπαϊκή πανεπιστημιακή κοινότητα από μία νέα εμπορική συμφωνία μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και ΗΠΑ. Πρόκειται για την [Transatlantic Trade and Investment Partnership \(TTIP\)](#) η διαπραγμάτευση της οποίας βρίσκεται στα τελευταία στάδια. Η TTIP προκαλεί προβληματισμούς ανάλογους με εκείνους που είχε προκαλέσει προ 15 ετών μία ανάλογη εμπορική συμφωνία (General Agreement on Trade and Services – GATS) στο πλαίσιο τότε του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Όπως και στην περίπτωση της GATS έτσι και τώρα το ζητούμενο από την πλευρά των φορέων που δραστηριοποιούνται ή σχετίζονται με τον χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης είναι να μην περιληφθεί η ανώτατη εκπαίδευση στις υπηρεσίες που θα καλύπτονται από την TTIP.

2***Νέα δημοσίευση: Από το Δίκτυο Ευρυδίκη για τις δομές των ευρωπαϊκών εκπαιδευτικών συστημάτων***Τίτλος δημοσίευσης: [“The structure of the European education systems 2016-17”](#)Πηγή: ACA Newsletter, Education Europe, October 2016Λέξεις-κλειδιά: Εκπαιδευτικά συστήματα, εκπαιδευτική πολιτική, ΕυρώπηΣυνάφεια με Θεματικές Ενότητες MaHer: ΘΕ 2 (2.7, 2.9)Συνοπτική εισαγωγή:

Η δημοσίευση περιέχει διαγράμματα με τις δομές των ευρωπαϊκών εκπαιδευτικών συστημάτων από την προσχολική εκπαίδευση μέχρι και την ανώτατη εκπαίδευση για το σχολικό/ακαδημαϊκό έτος 2016-17.

3***To 3ο Forum της EUA για τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων***Τίτλος δημοσιεύματος: [“Third EUA Funding Forum: EUA launches high-level dialogue on university funding trends”](#)

Πηγή: EUA Newsletter, No. 16, 7 October 2016

Λέξεις-κλειδιά: Χρηματοδότηση ανώτατης εκπαίδευσης

Συνάφεια με Θεματικές Ενότητες MaHer: ΘΕ 3 (3.5)

Συνοπτική εισαγωγή:

Το δημοσίευμα αναφέρεται στο 3ο Forum για τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων που οργανώθηκε από την European University Association στις 6-7 Οκτωβρίου 2016 στο Πόρτο της Πορτογαλίας. Το Forum συνδέεται με το Παρατηρητήριο για τη δημόσια χρηματοδότηση των πανεπιστημίων (Public Funding Observatory) που έχει επίσης δημιουργήσει η EUA. Στο δημοσίευμα υπάρχουν παραπομπές και σχετικοί σύνδεσμοι για τα εξής:

α) [Τις εισηγήσεις που παρουσιάστηκαν στο Forum](#)

β) [Την έκθεση του Παρατηρητηρίου για το 2016](#)

γ) [Την εφαρμογή του Παρατηρητηρίου](#), μέσα από την οποία μπορεί να αναζητηθεί η κατάσταση κάθε χώρας

4

Aurora Network: Ένα καινούργιο – αλλιώτικο – ευρωπαϊκό πανεπιστημιακό δίκτυο

Ένα καινούργιο δίκτυο ευρωπαϊκών πανεπιστημίων ιδρύθηκε τον Οκτώβριο 2016. Η ονομασία του: Aurora Network. Στο δίκτυο συμμετέχουν εννέα πανεπιστήμια: Vrije Universiteit Amsterdam, Université Grenoble-Alpes, University of Aberdeen, University of Antwerp, University of Bergen, University of Duisburg-Essen, University of East Anglia, University of Gothenburg and the University of Iceland. Εκείνο που συνδέει τα πανεπιστήμια αυτά είναι η κοινή δέσμευσή τους να υπηρετήσουν και να προαγάγουν την αξία του κοινωνικού αγαθού μέσα από την τριπλή αποστολή της ανώτατης εκπαίδευσης (education, research, service to society/community outreach). Στην πρώτη σελίδα του ιστοτόπου του δικτύου (<http://www.aurora-network.global>) μπορεί κανείς να διαβάσει δύο από τα βασικά στοιχεία της αποστολής του:

- *We are a network of European universities, united by our commitment to build a different kind of inclusive university community. We excel in producing internationally relevant research, but not at the expense of the education of our students. We are leaders in academic research, within the top 250 in the world.*
- *While other university networks come together to further their individual status, we are committed to working together to find solutions to globally relevant problems, in areas such as sustainability, climate and energy, digital technology and human life and health.*

Πηγές: α) EUA Newsletter, No. 17, 21 October 2016

β) ACA Newsletter, Education Europe, October 2016

Λέξεις-κλειδιά: Κοινωνική διάσταση ανώτατης εκπαίδευσης, πανεπιστημιακά δίκτυα

Συνάφεια με Θεματικές Ενότητες MaHer: ΘΕ 6 (6.1)

5

Ερευνητικές συνεργασίες στην Ευρώπη

Τίτλος δημοσιεύματος: [“LERU and Eastern European universities join forces”](#)

Πηγή: University World News Global Edition, Issue 431, 9 October 2016

Συγγραφέας: Jan Petter Myklebust

Λέξεις-κλειδιά: Έρευνα, Διαπανεπιστημιακές συνεργασίες, Διεθνοποίηση

Συνάφεια με Θεματικές Ενότητες MaHer: ΘΕ 5 (5.6)

Συνοπτική εισαγωγή:

Το δημοσίευμα αναφέρεται σε πρόσφατη απόφαση των 21 ερευνητικών πανεπιστημίων χωρών της Δυτικής Ευρώπης που συγκροτούν το δίκτυο LERU (League of European Research Universities) για συνένωση των δυνάμεών τους με μία ομάδα επτά ερευνητικών πανεπιστημίων χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, προκειμένου να ανταποκριθούν στις προκλήσεις της εποχής μας (συμπεριλαμβανομένων και των προκλήσεων που απορρέουν από το Πρόγραμμα Horizon 2020 της Ευρωπαϊκής Ένωσης), αλλά και γενικότερα προκειμένου να προωθήσουν την υπόθεση της έρευνας στην ευρωπαϊκή ήπειρο.

6

Το νέο παγκόσμιο τοπίο για τα διδακτορικά: Μόνο έρευνα ή και εκπαίδευση;

Τίτλος δημοσιεύματος: [“The shifting landscape of doctoral education”](#)

Πηγή: University World News Global Edition, Issue 431, 9 October 2016

Συγγραφέας: Patrick Blessinger

[Patrick Blessinger](#) is an adjunct associate professor of education at St John’s University in New York City, USA, and chief research scientist for the International Higher Education Teaching and Learning Association. He is co-editor with Denise Stockley of [Emerging Directions in Doctoral Education](#).

Λέξεις-κλειδιά: Διδακτορικά

Συνάφεια με Θεματικές Ενότητες MaHer: ΘΕ 5 (5.5, 5.4, 5.1, 5.2), ΘΕ 4 (4.8)

Συνοπτική εισαγωγή:

Το δημοσίευμα αναφέρεται στις σύγχρονες εξελίξεις σε ό,τι αφορά τον τρίτο κύκλο σπουδών. Το ειδικότερο ερώτημα είναι κατά πόσο έχει αλλάξει το παγκόσμιο τοπίο ως προς τον τρόπο, τον στόχο και τη φιλοσοφία της εκπόνησης διδακτορικών διατριβών. Η πλέον άμεση απάντηση συνοψίζεται στη μετάβαση από ένα αμιγώς ερευνητικό περιβάλλον σε ένα νέο περιβάλλον που πλέον συνδυάζει έρευνα και εκπαίδευση. Όπως αναφέρει ο Blessinger, οι αλλαγές είναι μεγάλης κλίμακας αλλά εκτείνονται και σε βάθος: “To sum up, these changes have challenged long-held traditions and beliefs about the nature and purpose of doctoral education. The changes occurring in doctoral education are part of the broader global movement to democratise higher education at all levels and make it more responsive to the changing needs of society and students. Thus, in addition to academic development, doctoral students should also learn how to build social and cultural capital that will better prepare them for life in the 21st century.”

7

Επιτόπιες επισκέψεις στις διαδικασίες πιστοποίησης

Τίτλος δημοσιεύματος: [“Site visits must be part of the accreditation process”](#)

Πηγή: University World News Global Edition, Issue 430, 2 October 2016

Συγγραφέας: Nita Temmerman

Dr Nita Temmerman is former pro vice-chancellor (academic) and executive dean (education) at the University of Southern Queensland, Australia; visiting professor at the Solomon Islands National University; chair of the academic board of the Leaders Institute Australia; a specialist with the Hong Kong Council for Accreditation of Academic and Vocational Qualifications; and an invited external reviewer with Oman Academic Accreditation Authority.

Λέξεις-κλειδιά: Διασφάλιση ποιότητας, πιστοποίηση

Συνάφεια με Θεματικές Ενότητες MaHer: ΘΕ 7 (7.3, 7.5, 7.6, 7.7)

Συνοπτική εισαγωγή:

Το δημοσίευμα αναφέρεται στην αναγκαιότητα να περιλαμβάνουν οπωσδήποτε και επιτόπιες επισκέψεις (site visits) οι διαδικασίες πιστοποίησης (accreditation). Υπό την έννοια αυτή, η συγγραφέας ασκεί και κριτική σε εκείνες τις διαδικασίες πιστοποίησης οι οποίες ολοκληρώνουν τις αξιολογήσεις και τις κρίσεις τους χωρίς να πραγματοποιούν επιτόπιες επισκέψεις.

8

Τα γραφεία σταδιοδρομίας των πανεπιστημίων στη σύγχρονη εποχή

Τίτλος δημοσιεύματος: [“Rethinking university career services”](#)

Πηγή: University World News Global Edition, Issue 433, 23 October 2016

Συγγραφέας: Dean Hristov

Dean Hristov is a global talent researcher at Bournemouth University, UK.

Λέξεις-κλειδιά: Απασχολησιμότητα, Σχέση πανεπιστημίων-βιομηχανίας, Γραφεία σταδιοδρομίας, Γραφεία διασύνδεσης

Συνάφεια με Θεματικές Ενότητες MaHer: ΘΕ 1 (1.1, 1.3, 1.4), ΘΕ 6 (6.6), ΘΕ 4 (4.8)

Συνοπτική εισαγωγή:

Το δημοσίευμα αναφέρεται στην αναγκαιότητα να εκσυγχρονίσουν τα πανεπιστήμια τις υπηρεσίες που παρέχουν στους φοιτητές τους σε σχέση με την μελλοντική απασχόλησή τους (γραφεία σταδιοδρομίας, αλλά και γραφεία διασύνδεσης) και να τις προσαρμόσουν στις προοπτικές της αγοράς εργασίας και της απασχόλησης, όπως αυτές φαίνεται να διαγράφονται ενόψει της [τέταρτης βιομηχανικής επανάστασης](#).

9

Πανεπιστήμιο χωρίς καθηγητές?

Τίτλος δημοσιεύματος: [“University opens without any teachers”](#)

Πηγές: α) University World News Global Edition, Issue 434, 30 October 2016

β) BBC web site, 26 October 2016

Συγγραφέας: Matt Pickles

Λέξεις-κλειδιά: Φοιτητοκεντρική μάθηση, Μέθοδοι μάθησης, Νέες τεχνολογίες και μάθηση

Συνάφεια με Θεματικές Ενότητες MaHer: ΘΕ 4 (4.1, 4.2, 4.7)

Συνοπτική εισαγωγή:

Το δημοσίευμα αναφέρεται στην ίδρυση ενός πανεπιστημίου χωρίς καθηγητές στην Καλιφόρνια τον Οκτώβριο 2016. Το νέο πανεπιστήμιο έχει την ονομασία “42” και έχει ιδρυθεί ως παράρτημα ενός ανάλογου ιδρύματος στη Γαλλία με την ίδια ονομασία το οποίο λειτουργεί από το 2013. Η ονομασία “42” έχει προκύψει από την απάντηση που έδωσε ο υπερυπολογιστής “Deep Thought” της σειράς επιστημονικής φαντασίας “The Hitchhiker’s Guide to the Galaxy” όταν ρωτήθηκε για “The Answer to the Ultimate Question of Life, The Universe and Everything”. Η φιλοσοφία και η λογική του “42” είναι να συνδυάσει την πιο ακραία μορφή “peer-to-peer learning” με “project-based learning” και “problem-solving learning” αλλά χωρίς τη διαμεσολάβηση ή την επίβλεψη καθηγητών. Ως φυσικό επακόλουθο, τέλος, η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται από τους ίδιους τους φοιτητές.

10

Ηνωμένο Βασίλειο: Προοπτικές και εναλλακτικές των βρετανικών πανεπιστημίων μετά το Brexit

Τίτλος δημοσιεύματος: [“Post-Brexit options for UK universities”](#)

Πηγή: University World News Global Edition, Issue 430, 2 October 2016

Συγγραφέας: Anne Corbett

Anne Corbett is the author of the report by the LSE Commission on the Future of Britain in Europe on [Higher Education and Research](#). She is an associate of LSE Enterprise, and a former visiting fellow of the LSE European Institute.

Λέξεις-κλειδιά: Μεταρρυθμίσεις, Διεθνοποίηση, Brexit, Ηνωμένο Βασίλειο

Συνάφεια με Θεματικές Ενότητες MaHer: ΘΕ 4 (4.11)

Συνοπτική εισαγωγή:

Το δημοσίευμα περιέχει μία γενική επισκόπηση των πλέον πρόσφατων εξελίξεων στην ανώτατη εκπαίδευση του Ηνωμένου Βασιλείου, μέσα από τις σχετικές νομοθετικές και άλλες πρωτοβουλίες της κυβέρνησης. Παράλληλα, και μέσα σε αυτό το πλαίσιο, διερευνά τις προοπτικές αλλά και τις εναλλακτικές για την μετά το Brexit εποχή.

11

Ηνωμένο Βασίλειο: Στο δεύτερο χρόνο εφαρμογής το Teaching Excellence Framework (TEF)

Τίτλος δημοσιεύματος: [“Medals system to be used to rate university teaching”](#)

Πηγή: University World News Global Edition, Issue 430, 2 October 2016

Συγγραφέας: Brendan O’Malley

Λέξεις-κλειδιά: Ποιότητα στη διδασκαλία, Ηνωμένο Βασίλειο

Συνάφεια με Θεματικές Ενότητες MaHer: ΘΕ 7 (7.4)

Συνοπτική εισαγωγή:

Το δημοσίευμα αναφέρεται στις λεπτομέρειες εφαρμογής του Teaching Excellence Framework (TEF) στα ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης του Ηνωμένου Βασιλείου μετά την ολοκλήρωση του δεύτερου χρόνου λειτουργίας του. Η επίδοση των πανεπιστημίων θα ανακοινωθεί τον Μάιο 2017 ώστε να ληφθεί υπόψη από τους φοιτητές που θα υποβάλουν αιτήσεις εγγραφής στα πανεπιστήμια τον Σεπτέμβριο 2017. Η επίδοση των πανεπιστημίων θα έχει τη μορφή μεταλλίων (χρυσού, αργυρού και χάλκινου). Οι λεπτομέρειες εφαρμογής του TEF παρουσιάστηκαν σε [σχετική ανακοίνωση](#) της βρετανικής κυβέρνησης στις 29 Σεπτεμβρίου 2016.

12**Γαλλία: Πρώτα βήματα για μία στρατηγική διεθνοποίησης της γαλλικής ανώτατης εκπαίδευσης**

Τίτλος δημοσιεύματος: [“First steps towards an internationalisation strategy”](#)

Πηγή: University World News Global Edition, Issue 430, 2 October 2016

Συγγραφέας: François Therin

François Therin is the director of the Ecole de Management Leonard de Vinci, a business school in Paris, France. He has lived and worked in Canada, France, Australia, Oman and Malaysia.

Λέξεις-κλειδιά: Διεθνοποίηση, Γαλλία

Συνάφεια με Θεματικές Ενότητες MaHer: ΘΕ 4 (4.11)

Συνοπτική εισαγωγή:

Το δημοσίευμα αναφέρεται σε πρόσφατη έκθεση της France Stratégie, συμβούλου της γαλλικής κυβέρνησης για θέματα στρατηγικής, η οποία αποτελεί την πρώτη ολοκληρωμένη έκθεση για την κατάσταση της γαλλικής ανώτατης εκπαίδευσης σε ό,τι αφορά τις διεθνείς δράσεις των γαλλικών πανεπιστημίων. Κατά το δημοσίευμα, η έκθεση αναφέρεται στην επείγουσα αναγκαιότητα για μια αποτελεσματική στρατηγική διεθνοποίησης της γαλλικής ανώτατης εκπαίδευσης προκειμένου να καλυφθεί η απόσταση που χωρίζει την Γαλλία από άλλες χώρες στον τομέα αυτό. Τέλος, το δημοσίευμα περιέχει και αναφορές στις προτάσεις και τα μέτρα που προτείνονται από την έκθεση.

13**Ρωσία: Επανεξετάζεται η πρωτοβουλία “Project 5-100” από τη νέα Υπουργό Παιδείας**

Τίτλος πρώτου δημοσιεύματος: [“Good news for Russia’s excellence initiative – continued support by new minister”](#)

Πηγή: ACA Newsletter, Education Europe, October 2016

Τίτλος δεύτερου δημοσιεύματος: [“At least one Russian university should be in the top-100 of each global ranking category”](#)

Πηγή: National Research University Higher School of Economics – News article

Συγγραφέας: Yaroslav I. Kuzminov

Τίτλος τρίτου δημοσιεύματος: [“Minister suspends mergers, casts doubts on Project 5-100”](#)

Πηγή: University World News Global Edition, Issue 430, 2 October 2016

Συγγραφέας: Eugene Vorotnikov

Λέξεις-κλειδιά: Rankings, Ρωσία

Συνάφεια με Θεματικές Ενότητες MaHer: ΘΕ 7 (7.4)

Συνοπτική εισαγωγή:

Τα δημοσιεύματα αφορούν την πρωτοβουλία “Project 5-100” της ρωσικής κυβέρνησης, η οποία δρομολογήθηκε το 2013 και έχει ως στόχο τη βελτίωση της θέσης των ρωσικών πανεπιστημίων στους καταλόγους των παγκόσμιων rankings. Συγκεκριμένα, το “project 5-100” έχει ως στόχο να περιληφθούν μέχρι το έτος 2020 πέντε τουλάχιστον ρωσικά πανεπιστήμια μέσα στα κορυφαία 100 (top-100) σε κάποια από τα τρία κύρια παγκόσμια rankings (ARWU, THE, QS). Τα δύο πρώτα δημοσιεύματα αναφέρονται στην πρόθεση της νέας Υπουργού Παιδείας και Επιστημών της Ρωσίας να συνεχίσει την πολιτική του προκατόχου της ως προς την υλοποίηση του “Project 5-100”. Το τρίτο όμως δημοσίευμα αναφέρεται σε σχετικούς προβληματισμούς της νέας Υπουργού με αφορμή την πρόθεσή της να αναστείλει το πρόγραμμα συγχωνεύσεων ρωσικών πανεπιστημίων το οποίο προχωρεί παράλληλα προς το “Project 5-100”.

14

Για μια νέα μορφή πανεπιστημιακής ηγεσίας που θα “χτίζει γέφυρες” που θα “ενώνουν” αντί να “χωρίζουν” την κοινότητα και που θα προάγουν την έννοια του “κοινού σκοπού”

Τίτλος δημοσιεύματος: [“Bridge-building leadership – The model for the future?”](#)

Πηγή: University World News Global Edition, Issue 430, 2 October 2016

Συγγραφέας: Richard Sharpe

Richard Sharpe is managing director of Elementa Leadership, a specialist UK-based leadership and organisation development consultancy focused upon global higher education. He has been involved in a number of award-winning leadership development programmes and works with individual senior leaders and intact ‘top teams’ as they seek to connect strategy, leadership and culture to build an ‘agile university’.

Λέξεις-κλειδιά: Ηγεσία, Διοίκηση, Διακυβέρνηση

Συνάφεια με Θεματικές Ενότητες MaHer: ΘΕ 3

Συνοπτική εισαγωγή:

Το δημοσίευμα αναφέρεται σε ένα νέο μοντέλο πανεπιστημιακής ηγεσίας και διοίκησης που προτείνει ο συγγραφέας και το οποίο θα επιδιώκει να “χτίζει γέφυρες”, τόσο οριζόντια όσο και κάθετα, προκειμένου να επιτευχθούν δύο μείζονες αναγκαιότητες-στόχοι: α) Η μετάβαση από το σημερινό διαιρεμένο (divided) ή και κατακερματισμένο (fragmented) πανεπιστήμιο σε ένα μελλοντικό μοντέλο ενωμένου (connected) πανεπιστημίου, και β) η καλλιέργεια της έννοιας του κοινού σκοπού (shared purpose) στη βάση της πανεπιστημιακής κοινότητας, η οποία θα οδηγήσει στην ανάπτυξη δυναμικών σε λογικές bottom-up.

15

Ζητήματα μετασχηματισμού και ηθικής στην πανεπιστημιακή ηγεσία

Τίτλος δημοσιεύματος: [“How will your graduates contribute to society?”](#)

Πηγή: University World News Global Edition, Issue 430, 2 October 2016

Συγγραφέας: Το δημοσίευμα αποτελεί συνέντευξη του Jamil Salmi στον Brendan O'Malley

Jamil Salmi, a Moroccan education economist, is well known in the higher education world as a global tertiary education expert. In the past 24 years he has provided policy advice to governments and university leaders in more than 90 countries in all parts of the world.

A former World Bank tertiary education coordinator and lead expert on tertiary education and now an independent consultant, the list of institutions, governments and global and international bodies he has advised makes him one of the most sought-after experts on higher education worldwide.

Among his many publications, Jamil Salmi, with Philip Altbach, is co-editor of *The Road to Academic Excellence: The making of world-class research universities* (The World Bank, 2011) and author of *The Challenge of Establishing World-Class Universities* (The World Bank, 2009), which can be downloaded from his [website](#).

Λέξεις-κλειδιά: Ηγεσία, Ηθική, Μετασχηματισμός

Συνάφεια με Θεματικές Ενότητες MaHer: ΘΕ 1

Συνοπτική εισαγωγή:

Η συνέντευξη περιστρέφεται γύρω από τα ζητήματα του μετασχηματισμού, της ηθικής και της ηγεσίας στο σύγχρονο πανεπιστήμιο και απαντάει σε κρίσιμα ερωτήματα: Τι σημαίνει μετασχηματιστική ηγεσία (transformative leadership); Τι σημαίνει ηθική ηγεσία (άλλως ηθική της ηγεσίας); Ποιες αξίες και ποιες αρχές χαρακτηρίζουν την ηθική ηγεσία ή την ηθική της ηγεσίας; Πώς και τι θα συνεισφέρουν οι αυριανοί πτυχιούχοι στην κοινωνία; Ο Salmi πλαισιώνει τις απαντήσεις του με πλήθος παραδειγμάτων πανεπιστημίων από ολόκληρο τον κόσμο τόσο προς τη θετική όσο και προς την αρνητική κατεύθυνση. Στην δε κρίσιμη ερώτηση περί ηθικής (της) ηγεσίας απαντάει με μία απλή φράση: "Ethical leadership means that you don't just prepare graduates to make money but to be citizens".

16

Ετοιμάζοντας φοιτητές για ένα μέλλον που δεν γνωρίζουμε

Τίτλος δημοσιεύματος: ["Universities must think outside the box to embrace change"](#)

Πηγή: University World News Global Edition, Issue 430, 2 October 2016

Συγγραφέας: Yojana Sharma

Λέξεις-κλειδιά: Αποστολή της ανώτατης εκπαίδευσης, Καινοτομία στην ανώτατη εκπαίδευση

Συνάφεια με Θεματικές Ενότητες MaHer: ΘΕ 1

Συνοπτική εισαγωγή:

Το δημοσίευμα αναφέρεται σε καίριους προβληματισμούς που παρουσιάστηκαν στο International Seminar for Innovation in Higher Education που οργανώθηκε στο Μεξικό στις 18-20 Σεπτεμβρίου 2016 από το CETYS University. Στο επίκεντρο των προβληματισμών ήταν η υποχρέωσή μας να ετοιμάζουμε τους φοιτητές μας για ένα μέλλον και για ένα επάγγελμα που είναι άγνωστα σε εμάς σήμερα. Το ερώτημα του σεμιναρίου ήταν τι είδους καινοτομίες χρειάζεται σήμερα η ανώτατη εκπαίδευση προκειμένου να μπορέσει να ανταποκριθεί σε αυτή την υποχρέωση. Προβληματισμοί που ενδεικτικά αναφέρονται στο δημοσίευμα: What changes and adaptations are required so we can improve our role, whether it is to focus on social responsibility, on economic development, on

training professionals or accommodating all of these? How to respond to the “existential tension” between the university preparing students for the economy and preparing them for society? Are we educating workers, or are we educating citizens? Are we working for the long-term well-being of society or for the short-term needs of a single company? In modernising and adopting innovative methods, universities should not lose their soul, their culture and their connection to the surrounding community. Innovation is a means to an end, it is not an end in itself. The ultimate aim is to improve the human condition.

17

Η διεθνοποίηση οφείλει να είναι ηθική και για όλους

Τίτλος δημοσιεύματος: [“Ethical internationalisation for all is not impossible”](#)

Πηγή: University World News Global Edition, Issue 431, 9 October 2016

Συγγραφέας: Hans de Wit

Hans de Wit is director of the Centre for International Higher Education at Boston College, USA.

Λέξεις-κλειδιά: Διεθνοποίηση, Ηθική, Ισότητα

Συνάφεια με Θεματικές Ενότητες MaHer: ΘΕ 4 (4.11)

Συνοπτική εισαγωγή:

Το δημοσίευμα αναφέρεται στην αναγκαιότητα διεύρυνσης της έννοιας της διεθνοποίησης της ανώτατης εκπαίδευσης ώστε να διασφαλίζονται οι αξίες της ηθικής και της ισότητας (ethical internationalisation for all). Ο de Wit αναφέρεται στη σχετική πρόταση που είχε διατυπωθεί σε μελέτη του 2015 προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τη διεύρυνση του διεθνώς αποδεκτού ορισμού της έννοιας της διεθνοποίησης: “(Internationalisation is) the *intentional* process of integrating an international, intercultural or global dimension into the purpose, functions and delivery of post-secondary education, in order to enhance the *quality* of education and research for *all students and staff*, and to make a meaningful contribution to *society*.” Με την έμφαση στις λέξεις ‘intentional’, ‘quality’, ‘all students and staff’ και ‘society’.

18

Το μορφωτικό χάσμα μεταξύ των ψηφοφόρων και τα πολιτικά φαινόμενα του Trump και του Brexit

Τίτλος δημοσιεύματος: [“How the education gap is tearing politics apart”](#)

Πηγή: The Guardian Higher Education Network, 7 October 2016

Συγγραφέας: David Runciman

Λέξεις-κλειδιά: Μορφωτικό χάσμα, Ηνωμένο Βασίλειο, ΗΠΑ

Συνάφεια με Θεματικές Ενότητες MaHer: Δεν υπάρχει άμεση συνάφεια

Συνοπτική εισαγωγή:

Παρόλο που το άρθρο δημοσιεύτηκε πριν από τις αμερικανικές εκλογές, συνδέει το πολιτικό φαινόμενο Trump με το πολιτικό φαινόμενο του Brexit, και τελικώς συνδέει και τα δύο φαινόμενα

με το μορφωτικό χάσμα της εποχής μας, καθώς τα στρώματα του πληθυσμού με το χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο στήριξαν στην πολύ μεγάλη πλειοψηφία τους το Brexit στο Ηνωμένο Βασίλειο και τον Trump στις Ηνωμένες Πολιτείες. Είναι χαρακτηριστικός ο υπότιτλος του άρθρου όπου ο συγγραφέας σημειώνει τα εξής: “In the year of Trump and Brexit, education has become the greatest divide of all – splitting voters into two increasingly hostile camps. But don’t assume this is simply a clash between the ignorant and the enlightened”.

19

ΗΠΑ: Κρίση ονείρων – Πού βαδίζει η ανώτατη εκπαίδευση της Καλιφόρνιας;

Τίτλος δημοσιεύματος: [“Will the United States think big again?”](#)

Πηγή: University World News Global Edition, Issue 431, 9 October 2016

Συγγραφέας: Simon Marginson

Simon Marginson is director of the ESRC/HEFCE Centre for Global Higher Education at the UCL Institute of Education in London, UK.

Λέξεις-κλειδιά: Ιστορία πανεπιστημίου, Κοινωνικές ανισότητες, Αριστεία, ΗΠΑ

Συνάφεια με Θεματικές Ενότητες MaHer: ΘΕ 1 (1.1, 1.2, 1.4), ΘΕ 6

Συνοπτική εισαγωγή:

Το δημοσίευμα συνοψίζει τα συμπεράσματα του βιβλίου του Marginson με τίτλο [The Dream is Over: The crisis of Clark Kerr’s California idea of higher education](#) που κυκλοφόρησε πρόσφατα (7 Σεπτεμβρίου 2016) από το University of California Press. Πιο συγκεκριμένα, το δημοσίευμα αναφέρεται στην πορεία και εξέλιξη του ‘ονείρου’ της ανώτατης εκπαίδευσης στην Καλιφόρνια, όπως αυτό ξεκίνησε τη δεκαετία του ’60 με το Master Plan του Clark Kerr, Προέδρου του University of California, και όπως έχει πλέον εκφυλιστεί στις μέρες μας. Όπως σημειώνει ο Marginson, η επιτυχία του Master Plan της Καλιφόρνιας στηρίχτηκε στη συνύπαρξη δύο φαινομενικά αντίθετων εννοιών: της έννοιας της πρόσβασης (access) και της έννοιας της αριστείας (excellence). Ενώ όμως στις μέρες μας η έννοια της αριστείας διατηρεί την δυναμική της, έχει εξασθενήσει και έχει υποβαθμιστεί σε σημαντικό βαθμό η έννοια της πρόσβασης, με αποτέλεσμα να έχει διαμορφωθεί ένα κοινωνικό χάσμα σε ό,τι αφορά την ανώτατη εκπαίδευση στην Καλιφόρνια. Και ένας συμβολισμός: Το βιβλίο του Marginson αρχίζει με ένα απόσπασμα από ομιλία του John F. Kennedy στις 9 Ιανουαρίου 1961, ένδεκα μέρες δηλαδή πριν από την ανάληψη των καθηκόντων του ως 35ος Πρόεδρος των ΗΠΑ, και δόθηκε στην κυκλοφορία στις 7 Σεπτεμβρίου 2016, δύο μήνες δηλαδή πριν από την εκλογή Donald Trump ως 45ου Προέδρου των ΗΠΑ.